

ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ

για την ένταξη

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ #2
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ ΔΙΕΥΡΥΝΕΤΑΙ & ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Το Δίκτυο Πόλεων για την Ένταξη, αριθμώντας πλέον 17 μέλη, με το 2ο ενημερωτικό του δελτίο, καλωσορίζει μια περίοδο αλλαγών και δημιουργικών προκλήσεων. Παρά την παρατεταμένη αβεβαιότητα που έχει προξενήσει η πανδημία καθώς και οι μεταβολές στον τομέα του προσφυγικού, οδηγός για τα μέλη του Δικτύου παραμένει ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προτεραιότητα η κοινωνική συνοχή και συνύπαρξη. Η δύναμη και η σημασία του “Μαζί” είναι άλλωστε σήμερα πιο φανερή παρά ποτέ. Με γνώμονα αυτές τις αξίες, οι Δήμοι της χώρας που φιλοξενούν πρόσφυγες, συνεχίζουν να αναπτύσσουν και

να υποστηρίζουν πρωτοβουλίες ενταξιακού χαρακτήρα, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την επόμενη μέρα. Στο ενημερωτικό δελτίο έχουμε τη χαρά να φιλοξενούμε τους **Δημάρχους των τεσσάρων νέων μελών του Δικτύου**, των Δήμων Δέλτα, Καλαμαριάς, Νεάπολης – Συκεών και Χανίων, οι οποίοι εξηγούν γιατί συμμετέχουν σε αυτό το κοινό εγχείρημα. Ακόμα, θα έχετε την ευκαιρία να ενημερωθείτε για τις κοινές δράσεις και παρεμβάσεις των μελών του Δικτύου καθώς και για τις πρωτοβουλίες κάθε Δήμου ξεχωριστά, οι οποίες συνθέτουν μαζί ένα ελπιδοφόρο μωσαϊκό.

* Το Δίκτυο Πόλεων για την Ένταξη αποτελεί μια πρωτοβουλία Δήμων της Ελλάδας που ανταλλάσσουν και σχεδιάζουν μαζί καλές πρακτικές στον τομέα της ένταξης μεταναστών και προσφύγων, προκειμένου μέσω συντονισμένων δράσεων και παρεμβάσεων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο να επιτύχουν την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής. Από τον Απρίλιο του 2020, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης υποστηρίζουν από κοινού το έργο του Δικτύου Πόλεων για την Ένταξη. **Μέλη:** Δήμοι Αθηναίων, Αγίου Δημητρίου, Δέλτα, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννινών, Καλαμαριάς, Καρδίτσας, Λαρισαίων, Λεβαδέων, Νεάπολης - Συκεών, Ν. Φιλαδέλφειας- Ν. Χαλκηδόνος, Πειραιώς, Τήλου, Τρικκαίων, Τρίπολης, Χανίων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τοποθετήσεις Δημάρχων Καλαμαριάς, Χανίων, Νεάπολης Συκεών και Δέλτα	Σ. 2 – 4
Από κοινού: Κοινές πρωτοβουλίες που ενδυναμώνουν	Σ. 5 – 7
Τοποθετήσεις από ΚΜΟΠ & ΒΑΒΕΛ	Σ. 8 – 9

Δήμοι εν δράσει: Τα μέλη του Δικτύου μοιράζονται ιστορίες συμμετοχής σε καιρό πανδημίας	
• Δήμος Καρδίτσας	Σ. 10
• Δήμος Τρίπολης	Σ. 11
• Δήμος Αθηναίων	Σ. 12
• Δήμος Πειραιά, Δήμος Ηρακλείου	Σ. 13
• Δήμος Θεσσαλονίκης	Σ. 14
• Δήμος Νεάπολης – Συκεών	Σ. 15
• Δήμος Ιωαννινών	Σ. 16

Οι Δήμαρχοι Δέλτα, Καλαμαριάς, Νεάπολης - Συκεών και Χανίων εξηγούν γιατί συμμετέχουν σε αυτό το κοινό εγχείρημα.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

Το Δίκτυο Πόλεων για την Ένταξη αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που οραματίστηκε με ανθρωπισμό και αλληλεγγύη και εφαρμόζεται με επιτυχία.

Συνεχίζουμε με την ίδια διάθεση να κάνουμε το αυτονόητο. Έχουμε στραμμένο το βλέμμα και την προσοχή μας σε όλους, όσοι έχουν ανάγκη.

**Δήμαρχος Καλαμαριάς
Γιάννης Δαρδαμανέλης**

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

Με χαρά αποδεχθήκαμε την πρόταση για συμμετοχή του Δήμου Χανίων στο Δίκτυο Πόλεων, η οποία ελπίζουμε να συμβάλλει στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας, την ενδυνάμωση του προσωπικού και την ανάπτυξη ευρύτερων ενταξιακών πολιτικών.

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια ήρθε αντιμέτωπη με την αθρόα έλευση προσφύγων, κάτι που δημιούργησε μία νέα κοινωνική πραγματικότητα, ευαισθητοποίησε και κινητοποίησε μεγάλη μερίδα πληθυσμού.

Ο Δήμος Χανίων υπήρξε από το παρελθόν ελκυστικός προορισμός για μετανάστες. Η πραγματική πρόκληση είναι, όμως, η ένταξή τους και η δημιουργία των προϋποθέσεων για την ισότιμη διαβίωσή τους στον τόπο μας.

Οι τοπικές κοινωνίες συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία φιλόξενων πλαισίων με βάση το σεβασμό και την ισοτιμία στα ανθρώπινα δικαιώματα. Έχουμε καθήκον να προωθήσουμε τις θετικές αξίες της διαφορετικότητας και να μετριάσουμε την πόλωση και τον διαχωρισμό.

Μιλώντας για την ιδέα της διαπολιτισμικότητας δεν αναφερόμαστε μονάχα στην απλή συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμών. Η ιδέα της διαπολιτισμικότητας εμπεριέχει κάτι πιο μεγάλο: αποδυναμώνει την τάση απορρόφησης της κοινωνίας ένταξης και ενισχύει εμπράκτως την αποδοχή και την ενεργή συμμετοχή και το σεβασμό όλων.

Ευελπιστούμε στην υιοθέτηση επιτυχημένων πολιτικών μετανάστευσης, που θα λειτουργούν με σκοπό τη διασφάλιση ότι οι μετανάστες είναι ευπρόσδεκτοι στην κοινωνία υποδοχής καθώς και ότι οι υπηρεσίες και οι πολιτικές της κοινωνίας υποδοχής προσαρμόζονται απέναντι στο διαφορετικό πληθυσμό.

**Δήμαρχος Χανίων
Παναγιώτης Σημανδηράκης**

ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ – ΣΥΚΕΩΝ

Η ραγδαία αύξηση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών την οποία καλείται η χώρα μας τα τελευταία χρόνια να διαχειριστεί αποτελεί αναμφίβολα μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για ολόκληρη την Ευρώπη. Η μετακίνηση προσφύγων και μεταναστών που αναζητούν ένα καλύτερο μέλλον έχει διαμορφώσει μία νέα πραγματικότητα την οποία οι περισσότεροι ελληνικοί δήμοι έχουν να αντιμετωπίσουν.

Ο δήμος Νεάπολης – Συκεών μέσω των κοινωνικών του υπηρεσιών τα τελευταία 20 χρόνια επιδιώκει την ολόπλευρη στήριξη των μεταναστών ώστε να ενισχυθεί η κοινωνική τους ένταξη. Στο πλαίσιο αυτό υποστηρίζεται η εύρεση εργασίας μέσω της εργασιακής συμβουλευτικής, η διευκόλυνση πρόσβασης σε κοινωνικά προγράμματα και παροχές, η ένταξη των παιδιών σε βρεφονηπιακούς σταθμούς και ΚΔΑΠ, η παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

Το 2009, ιδρύσαμε το μοναδικό πανελλαδικά σε δημοτικό επίπεδο Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας αναγνωρίζοντας ως θεμελιώδη προϋπόθεση για την ομαλή ένταξη την απόκτηση γνώσεων ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού. Το Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας παρέχει σε εκατοντάδες μαθητές δωρεάν μαθήματα γλώσσας και προετοιμασίας για τις εξετάσεις ελληνομάθειας και διαθέτει θεατρική ομάδα.

Ανταποκρινόμενοι στην πρόσφατη προσφυγική κρίση, συμμετέχουμε από το 2016 στην υλοποίηση του προγράμματος REACT (Στήριξη Έκτακτης Ανάγκης για την Ένταξη και τη Στέγαση – ESTIA) σε σύμπραξη με άλλους δήμους και ΜΚΟ με σκοπό την εξασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης για τους πρόσφυγες δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Σήμερα έχουμε εξασφαλίσει στέγη σε 44 διαμερίσματα παρέχοντας ψυχοκοινωνική και νομική υποστήριξη και πρόσβαση σε όλες τις δημοτικές δομές υγείας και εκπαίδευσης.

Για την ενίσχυση της γνώσης και την κοινή ευρωπαϊκή προσπάθεια διαμόρφωσης αποτελεσματικών πολιτικών κοινωνικής στήριξης και ένταξης μεταναστών και προσφύγων συμμετέχουμε παράλληλα σε μία σειρά διεθνών δικτύων και ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Για εμάς ο βασικός στόχος της ένταξης είναι η διασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας δικαιωμάτων και ευκαιριών και η διαμόρφωση μιας κοινωνίας χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς.

Η ένταξή μας στο Δίκτυο Πόλεων για την Ένταξη υπογραμμίζει το σημαντικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην προσπάθεια ένταξης και κοινωνικής συνοχής και την ανάγκη για συνεργασία των ελληνικών δήμων μεταξύ μας προκειμένου να ανταλλάξουμε τεχνογνωσία και να αναλάβουμε από κοινού νέες πρωτοβουλίες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ανάλογων πολιτικών. Η συμβολή μας είναι καθοριστική για να κάνουμε το καλύτερο δυνατό για τις τοπικές μας κοινωνίες.

Σίμος Δανιηλίδης
Δήμαρχος Νεάπολης – Συκεών
Αντιπρόεδρος ΔΣ της ΠΕΔ Κεντρικής Μακεδονίας
Πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής της ΚΕΔΕ

ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΤΑ

Ο Δήμος Δέλτα είναι ένας από τους δήμους της χώρας που σπκώνει μαζί με άλλους, το πρόσθετο βάρος της φιλοξενίας δομών προσωρινής υποδοχής προσφύγων στα δικά του όρια. Πιστεύουμε η συμμετοχή μας να εμπλουτίσει αμοιβαία το Δίκτυο και τις δικές μας γνώσεις και προσπάθειες να ανταποκριθούμε με τον καλύτερο τρόπο στις ανάγκες, τους φόβους και τις αναστολές της τοπικής κοινωνίας, αξιοποιώντας καλές πρακτικές άλλων δήμων.

Στις ιδιαίτερες συνθήκες πανδημίας ανταποκριθήκαμε στην ενίσχυση της υπάρχουσας δομής σε κάθε περίπτωση που ζητήθηκε βοήθεια, πέραν των υπηρεσιών που παρέχουμε στα πλαίσια της καθημερινότητας.

Ευελπιστούμε η ένταξη στο Δίκτυο να βοηθήσει τη διασύνδεση και ανταλλαγή επιτυχημένων αποτελεσματικών πρακτικών, από τις υπάρχουσες εμπειρίες δήμων που συμμετέχουν στο Δίκτυο και έχουν αναπτύξει δομές και λειτουργίες που βοηθούν τις τοπικές κοινωνίες να κατανοήσουν καλύτερα το θέμα.

Η ενίσχυση των δήμων, που σπκώνουν το βάρος φιλοξενίας των δομών, κατά προτεραιότητα με ειδικά χρηματοδοτικά εργαλεία είναι απαραίτητος όρος ευόδωσης των στόχων του Δικτύου.

Θεωρούμε αναγκαίο η πολιτεία να προχωρήσει στη θεσμοθέτηση πρόσθετης θέσης εξειδικευμένου συμβούλου για θέματα προσφύγων μεταναστών, για τους δήμους που φιλοξενούν αντίστοιχες δομές.

Έχουμε στόχο να εξειδικεύσουμε τις παρεμβάσεις μας στις πολλές και διαφορετικές πτυχές που έχει ανάγκη η επόμενη μέρα για όσους διανύουν ή ολοκληρώνουν τη νόμιμη διαδικασία που απαιτείται και επιζητούν ένα καλύτερο αύριο.

Ειδικότερα προσανατολιζόμαστε στην αξιοποίηση της Διαδημοτικής δομής ΚΕΚ ΝΕΦΕΛΗ που έχει ως αντικείμενο την εκπαίδευση ενηλίκων, λειτουργεί υπό την αιγίδα του Δήμου Δέλτα, ο οποίος διαθέτει πλειοψηφική παρουσία, πάντα όμως στα πλαίσια της συνεργατικής διαδημοτικής αντίληψης.

Η εκπαίδευση ενηλίκων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, η συμβουλευτική υποστήριξη και διασύνδεση με την αγορά εργασίας και τους εργοδότες στη φάση που διανύουμε μπορεί να αποτελέσει το κύριο πεδίο των δράσεων μας προς τους πρόσφυγες.

Εύχομαι το 2021 να αποτελέσει χρονιά εκπλήρωσης των πιο φιλόδοξων προσδοκιών του Δικτύου και των μελών του.

ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ

Κοινές πρωτοβουλίες που ενδυναμώνουν

Τα μέλη του Δικτύου Πόλεων εγκαινίασαν έναν κύκλο δράσεων με βάση τις προτεραιότητες που αναδείχθηκαν στην τελευταία αξιολόγηση αναγκών (Ιούνιος 2020). Αντικείμενο των έως τώρα πρωτοβουλιών αποτελούν η παροχή επιμορφωτικών σεμιναρίων προς εργαζόμενους σε υπηρεσίες και προγράμματα των Δήμων, η ανταλλαγή τεχνογνωσίας στον τομέα της ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης καθώς και η προώθηση αλλαγών σε θεσμικό επίπεδο.

Διαβούλευση με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής και Ασύλου

Με πρωτοβουλία του Δικτύου Πόλεων για την Ένταξη, στις 16 Δεκεμβρίου 2020, πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη μεταξύ Δήμων – μελών του Δικτύου και του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και Ασύλου, ανοίγοντας έναν επιπλέον δίαυλο επικοινωνίας και συνεργασίας. Στη συνάντηση συμμετείχαν 14 Δήμοι, εκπρόσωποι του Υπουργείου καθώς και του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.) και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α.).

Στόχος της διαβούλευσης ήταν η καταγραφή προκλήσεων και προτάσεων με σκοπό την αποτελεσματικότερη διασύνδεση σε τοπικό επίπεδο μεταξύ του ενταξιακού προγράμματος HELIOS, που διαχειρίζεται ο Δ.Ο.Μ., και του προγράμματος υποδοχής αιτούντων άσυλο ESTIA η ευθύνη υλοποίησης του οποίου πέρασε πρόσφατα εξολοκλήρου από την Υ.Α. στο Υπουργείο.

Κατά τη συνδιάσκεψη, με τη συμβολή των συμμετεχόντων Δήμων (Αθηναίων, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καλαμαριάς, Καρδίτσας, Λαρισαίων, Λιβαδειάς, Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας, Πειραιώς, Τήλου, Τρικκαίων, Τρίπολης και Χανίων) καταγράφηκαν σημαντικά στοιχεία και διαμορφώθηκαν προτάσεις που στάλθηκαν στην αρμόδια διεύθυνση.

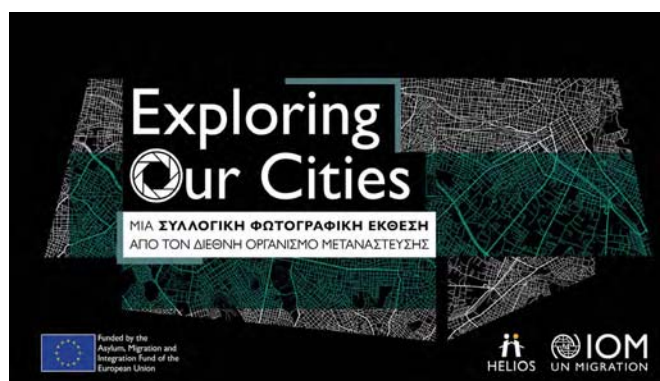
ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

με τη συμμετοχή του Δικτύου Πόλεων

Εξερευνώντας τις πόλεις μας

Έλληνες, πρόσφυγες και μετανάστες με την κάμερα του κινητού τους στο χέρι και με πηγή έμπνευσης την πόλη τους, αποτύπωσαν σε εικόνες βιώματα, συναισθήματα και σκέψεις, ανοίγοντας νέα μονοπάτια διαλόγου. Στη δράση που διοργάνωσε ο **ΔΟΜ στο πλαίσιο του προγράμματος HELIOS** συμμετείχαν έξι πόλεις του Δικτύου – Πόλεων και συγκεκριμένα **η Αθήνα, ο Πειραιάς, η Λιβαδειά, το Ηράκλειο, τα Ιωάννινα και η Θεσσαλονίκη** ενώ στην πρωτοβουλία έλαβε μέρος και **η Κατερίνη**. Περιηγηθείτε σε 7 πόλεις της Ελλάδας μέσα από τα έργα 38 ερασιτεχνών φωτογράφων, Ελλήνων και προσφύγων:

www.exploringourcities.com

ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ

Διαδικτυακή συνάντηση για τη θετικότερη επικοινωνία του προσφυγικού ζητήματος

Πώς μπορούν οι Δήμοι ως ο κοντινότερος στον πολίτη θεσμός να προωθήσουν θετικότερα μηνύματα για τον προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό; Πώς μπορούμε να καταπολεμήσουμε τους μύθους, τα στερεότυπα και την παραπληροφόρηση; Αυτά είναι ορισμένα από τα ερωτήματα που τέθηκαν στη διαδικτυακή συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις 21 Οκτωβρίου 2020 με πρωτοβουλία του Κέντρου Συντονισμού του Δήμου Αθηναίων για θέματα Μεταναστών & Προσφύγων (**ACCMR**), του Δικτύου Πόλεων για την Ένταξη και της **ActionAid Hellas** στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος **CIAC MigrAction**.

Εννέα Δήμοι του Δικτύου Πόλεων (Αθηναίων, Ηρακλείου, Ιωαννιτών, Καρδίτσας, Λάρισας, Λεβαδέων, Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας, Τήλου και Τρικκαίων) και δημοσιογράφοι είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν καλές πρακτικές και να αναδείξουν τις προκλήσεις αναφορικά με την προβολή και την επικοινωνία του προσφυγικού ζητήματος. Τη συζήτηση προλόγισαν η Εντεταλμένη Δημοτική Σύμβουλος του Δήμου Αθηναίων για το προσφυγικό, Μελίνα Δασκαλάκη, και ο Γενικός Διευθυντής της ActionAid Hellas, Γεράσιμος Κουβαράς.

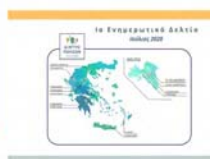

[Διαβάστε](#) σχετικό άρθρο από το Αθηναϊκό & Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων.

Συνέδριο ECCAR - CommunicAction: Together to protect human rights at local level

Το Δίκτυο Πόλεων συμμετείχε στο διεθνές συνέδριο του δικτύου της UNESCO European Coalition of Cities Against Racism (**ECCAR**) με φετινή θεματική **CommunicAction: Together to protect human rights at local level**. Με τη συμμετοχή του στο εργαστήριο «Speaking UP! Youth, media voices, and narratives to communicate new cities», το Δίκτυο είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει το έργο του σε Δήμους και οργανώσεις από όλη την Ευρώπη! **Βασικά συμπεράσματα συνεδρίου (αγγλικά):** www.eccar.info/en/news/recommendations-working-groups-9th-eccar-general-conference-bologna-2020

Ανταλλαγή & Προώθηση πρακτικών που ενώνουν

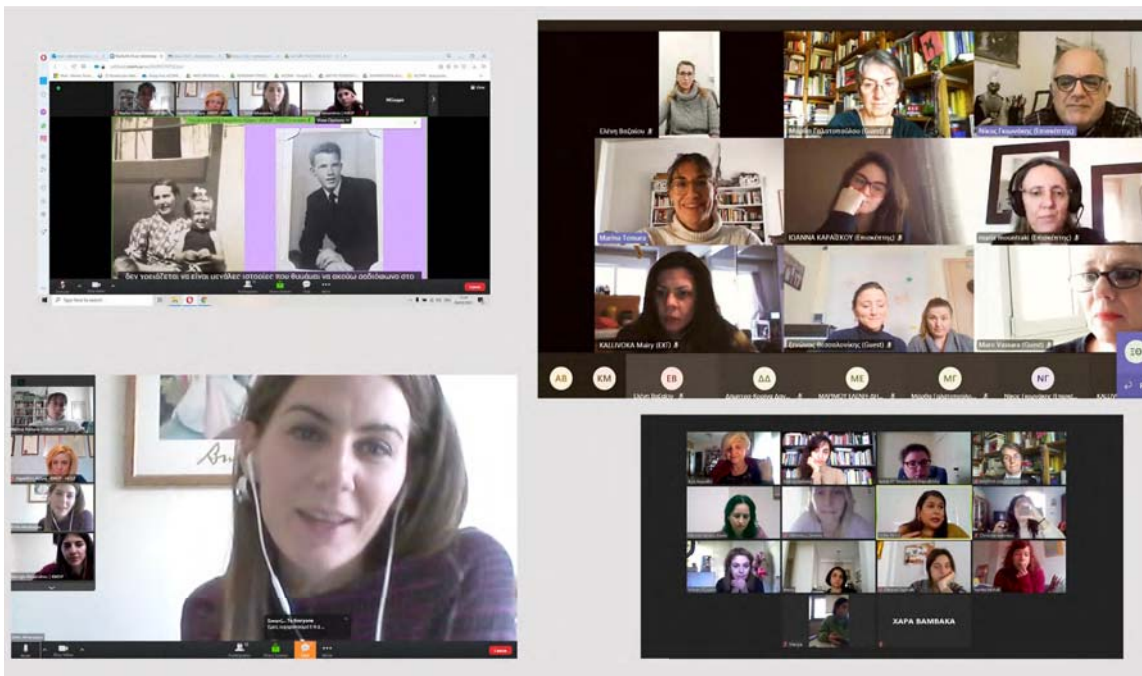

ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ

Επιμορφωτικά σεμινάρια με στόχο την ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού

Η διασύνδεση μεταξύ φορέων αποτελεί μια πολύτιμη πηγή ανταλλαγής γνώσης, ενδυνάμωσης και συνεργασίας! Το Δίκτυο Πόλεων, αξιοποιώντας το δίκτυο συνεργατών και μελών του Κέντρου Συντονισμού του Δήμου Αθηναίων για θέματα Μεταναστών & Προσφύγων (ACCMR), ξεκινά μια σειρά δράσεων με στόχο την ενίσχυση των γνώσεων, των ικανοτήτων και των στάσεων επαγγελματιών που εργάζονται με πρόσφυγες σε δημοτικές δομές και προγράμματα.

Την αρχή έκανε η οργάνωση **Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας – ΚΜΟΠ** προσφέροντας **μια σειρά σεμιναρίων** με θεματικές την εκπαίδευση πολιτισμικών διαμεσολαβητών σε θέματα σεξουαλικής/έμφυλης βίας, την προώθηση της διαπολιτισμικότητας μέσω της μουσικής και την ενδυνάμωση σε θέματα mentoring και διαμεσολάβησης. Το **Κέντρο Ημέρας Βαβέλ** υλοποιεί **μια σειρά εκπαιδεύσεων** σε θεματικές που αφορούν στις ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της προσφυγικής συνθήκης.

ΚΜΟΠ

ΚΜΟΠ – Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας

Η ομαλή ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στην κοινωνία μας θα αποτελέσει πρόκληση και το 2021. Το ΚΜΟΠ – Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας, ως ένας οργανισμός με 43 χρόνια εμπειρίας στη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, υλοποιεί πληθώρα δράσεων και πρωτοβουλιών με σκοπό την επιτυχή ενσωμάτωση των προσφύγων και μεταναστών στην κοινωνία. Μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα, με περισσότερους από 20.000 ωφελούμενους, και ενημερωτικές εκδηλώσεις, επιδιώκουμε να συμβάλουμε στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξеноφοβίας.

Ενώνοντας τις δυνάμεις μας με το Δίκτυο Πόλεων για την Ένταξη, προσβλέπουμε σε μια στενή συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλους φορείς προκειμένου να επιτύχουμε ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα οφέλη τόσο για τις κοινωνίες υποδοχής όσο και για τον προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό.

Η συνεργασία αυτή θα μας δώσει την ευκαιρία να προσεγγίσουμε μια μεγαλύτερη μερίδα ωφελούμενων και να εκπαιδεύσουμε επαγγελματίες που εργάζονται σε δήμους, προκειμένου να μπορούν να συμβάλλουν και οι ίδιοι στην ομαλότερη ενσωμάτωση των προσφύγων και μεταναστών στην κοινωνική ζωή, στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και στην κοινωνική μέριμνα. Θεωρούμε ότι οι συντονισμένες δράσεις και παρεμβάσεις αποτελούν μονόδρομο για την επιτυχία αυτής της διαδικασίας αλληλοκατανόησης και τελικά ένταξης. Γι' αυτό και έχει ιδιαίτερη σημασία η λειτουργία του Δικτύου Πόλεων για την Ένταξη, ως βασικού συνεκτικού ιστού συνεργασίας.

Αντωνία Τορρένς
Γενική Διευθύντρια ΚΜΟΠ

BABEL

ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ BABEL – Μονάδα Ψυχικής Υγείας για Μετανάστες

Η αναγνώριση της ανάγκης συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των ανθρώπων που εργάζονται με πρόσφυγες είναι κρίσιμης σημασίας. Οι πρόσφυγες συνιστούν μια κατηγορία πληθυσμού με πολύ ιδιαίτερα και ανομοιογενή χαρακτηριστικά: κάθε άνθρωπος έχει ταυτόχρονα ανάγκες και δυνατότητες, ικανότητες και όνειρα. Ταυτόχρονα, το περιβάλλον στο οποίο επιτελείται το εγχείρημα της ένταξης χαρακτηρίζεται επίσης από σημαντικές προκλήσεις, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί κατάλληλους χειρισμούς κι αντίστοιχες δεξιότητες, ικανότητες κατανόησης και κατάρτισης-εφαρμογής ολοκληρωμένων σχεδίων παρέμβασης.

Το Κέντρο Ημέρας Βαβέλ (www.babeldc.gr) δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην υποστήριξη όσων εργάζονται στον τομέα του προσφυγικού, από την υποδοχή στην ένταξη. Μέσω της συνεργασίας του με το Δίκτυο Πόλεων για την Ένταξη, το Βαβέλ φιλοδοξεί, κατά τη διάρκεια του 2021, να προσφέρει τη δυνατότητα σε όσους εργάζονται στον τομέα να ενισχύσουν τις γνώσεις, ικανότητες και στάσεις τους σε θεματικές που αφορούν στις ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της προσφυγικής συνθήκης ώστε να συνεχίσουν να παρέχουν κατάλληλες υπηρεσίες στην κατεύθυνση της ένταξης.

Η εκπαίδευση είναι μια μορφή υποστήριξης και φροντίδας. Γνωρίζουμε πολύ καλά πως για να μπορούμε να φροντίζουμε, κάποιος πρέπει να μας φροντίζει!

Νίκος Γκιωνάκης
Ψυχολόγος
Επιστημονικός Υπεύθυνος Κέντρου Ημέρας Βαβέλ

ΔΗΜΟΙ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ

Τα μέλη του Δικτύου μοιράζονται ιστορίες συμμετοχής σε καιρό πανδημίας

Κατά τη διάρκεια της δύσκολης περιόδου που διανύουμε, οι πρόσφυγες μοιράζονται κοινές ανησυχίες με τις τοπικές κοινότητες, συμβάλλουν στην προστασία της δημόσιας υγείας ενώ παράλληλα αποτελούν μια ομάδα που διατρέχει αυξημένο κίνδυνο. Αγκαλιάζοντας δράσεις ευαισθητοποίησης και ενδυνάμωσης, φροντίζοντας ώστε κανείς να μην νιώσει μόνος την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες για την ένταξη των προσφύγων στην αγορά εργασίας και στη ζωή της πόλης και προωθώντας την ενεργότερη θεσμική εμπλοκή, οι Δήμοι στέλνουν ένα μήνυμα υπέρ της ουσιαστικής συνύπαρξης και της άρσης των στερεοτύπων.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Μια ζωγραφιά για την αγάπη που χρειάζεται ο κόσμος μας

Ευαισθητοποίηση & Συμμετοχή

Η μικρή Ιζλάμ, ένα κορίτσι 12 ετών από τη Συρία, που διαμένει στην Καρδίτσα στο πλαίσιο του προγράμματος ESTIA, **διακρίθηκε στον παγκόσμιο διαγωνισμό ζωγραφικής «Οι Νέοι για τους Πρόσφυγες»** στον οποίο συμμετείχαν περισσότερα από 2.000 άτομα από 100 χώρες. Το σχέδιό της απεικονίζει ένα κορίτσι να αγκαλιάζει την υδρόγειο κρατώντας με αυτόν τον τρόπο μακριά τον ιό και αναδεικνύοντας τη σημασία της αγάπης σε αυτόν τον αγώνα.

Ο διαγωνισμός της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προκηρύχθηκε τον Απρίλιο του 2020 εν μέσω πανδημίας του κορωνοϊού και καλούσε τους νέους ηλικίας μεταξύ 12 και 25 ετών να αναστοχαστούν δημιουργικά γύρω από το θέμα «Όλοι είμαστε σημαντικοί στη μάχη ενάντια στον ιό, μαζί και οι πρόσφυγες». Ένας στους τέσσερις συμμετέχοντες ήταν πρόσφυγας ή αιτών άσυλο.

«Με αυτή τη ζωγραφιά θέλω να μοιρα-στώ το μήνυμα ότι όλοι μετράμε, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων, στη μάχη κατά του κορωνοϊού.» - Ιζλάμ, 12 ετών

Μήνυμα που έγινε πράξη τον Σεπτέμβριο του 2020, **όταν οι πρόσφυγες της πόλης, προσπάθησαν πλάι πλάι με τους κατοίκους της Καρδίτσας να αποκαταστήσουν τις ζημιές από τις σοβαρές καταστροφές** που προκάλεσαν οι πλημμύρες, ανταποκρινόμενοι άμεσα στο κάλεσμα της Αναπτυξιακής Καρδίτσας (Φορέας διαχείρισης του προγράμματος στέγασης προσφύγων στην πόλη «ESTIA»).

«Ο Αζίζ, ο Μουσταφά είναι γείτονες και πλέον φίλοι. Έτρεξαν αμέσως και έβγαλαν τη λάσπη από την επιχείρησή μας. Η Φεριντέ μας έκανε φαγητό. Όποιος έχει χάσει τα πάντα καταλαβαίνει. Τους ευχαριστούμε!» - Κάτοικος Καρδίτσας

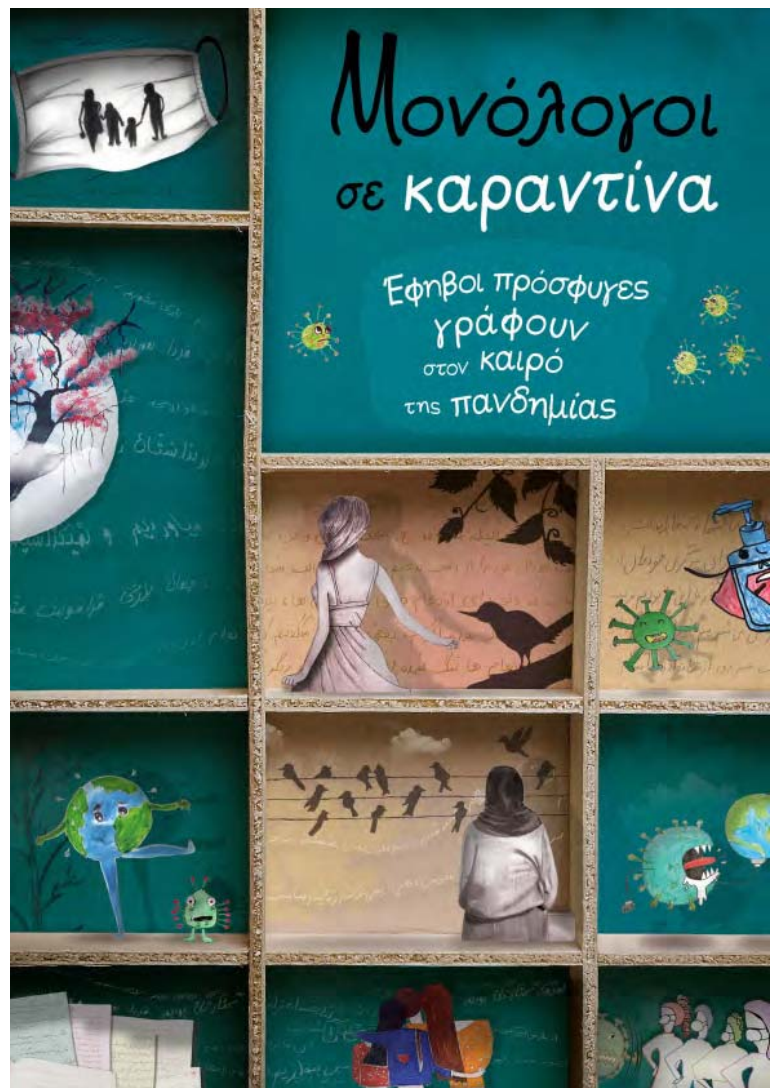

Ευαισθητοποίηση & Συμμετοχή

Η Φάτεν, 13 ετών, η οποία διαμένει στην Τρίπολη στο πλαίσιο του προγράμματος ESTIA, στην έκδοση «[Μονόλογοι σε καραντίνα](#)» αποτύπωσε τη δική της εκδοχή για το πώς βίωσε την πρώτη καραντίνα. Μόλις οι εργαζόμενοι στην Αναπτυξιακή Πάρνωνα που υλοποιεί το πρόγραμμα στην περιοχή την προσέγγισαν, αυτή εκδήλωσε ενδιαφέρον γεμάτη χαρά!

Η συνολική έκδοση, που περιέχει την ιστορία της Φάτεν με τίτλο «Η ζωή θα επιστρέψει», είναι αποτέλεσμα ενός κύκλου εργαστηρίων δημιουργικής γραφής στο οποίο συμμετείχαν 24 έφηβοι πρόσφυγες, αγόρια και κορίτσια, κατά τη διάρκεια της προσωρινής καραντίνας από τον Απρίλιο έως τον Μάιο του 2020. Τα παιδιά που συμμετείχαν στη δράση, γράφουν πώς βίωσαν τις ημέρες της καραντίνας, τι επιπτώσεις είχε ο περιορισμός στη ζωή τους και τι επίδραση είχε η περίοδος αυτή στις προσδοκίες και στις επιδιώξεις τους. Η Φάτεν συμμετείχε σε όλες τις διαδικτυακές συναντήσεις και είχε την ευκαιρία να γνωρίσει και άλλα προσφυγόπαιδα από όλη την Ελλάδα.

«Μπορώ να δω από τώρα πως μετά την καραντίνα και τον ίο θα ξαναδούμε την ελπίδα. Η ζωή θα επιστρέψει στην καθημερινότητα του παρελθόντος και θα ανοίξουν και πάλι τα σχολεία, τα πανεπιστήμια, οι αγορές, τα πάρκα και τα μουσεία. Τα παιδιά θα παίζουν και πάλι όλα μαζί στον δρόμο και οι άνθρωποι θα μπορούν να γιορτάζουν όλοι μαζί.» - Απόσπασμα από την ιστορία της Φάτεν «Η ζωή θα επιστρέψει»

* Η δράση «Μονόλογοι σε καραντίνα» αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος «[Κι αν ήσουν εσύ](#)», που υλοποιείται από το 2015 από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση. Η δράση συνεχίζεται με εργαστήρια για μαθητές και εκπαιδευτικούς και πρωτοβουλίες από σχολεία, καλλιτεχνικές ομάδες και συλλόγους που επιθυμούν να αξιοποιήσουν το υλικό της έκδοσης ως πηγή έμπνευσης και περαιτέρω δημιουργίας.

Ένταξη στη ζωή της πόλης

Ο Δήμος Αθηναίων **συντόνισε εκστρατεία ενημέρωσης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες της Αθήνας**, συνεχίζοντας τη λήψη μέτρων πρόληψης και προστασίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων (ΣΕΜΠ) συνεδρίασε **παρουσία του Δημάρχου Αθηναίων**. Ειδικότερα, το Τμήμα Υποστήριξης και Κοινωνικής Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων διαμόρφωσε ενημερωτικό υλικό με συστάσεις για την ασφάλεια των ωφελούμενων και των εργαζόμενων, το οποίο διαδόθηκε από το ΣΕΜΠ στις κοινότητες και στα ΚΕΜ της χώρας.

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πιλοτικού προγράμματος Curing the Limbo, ο Δήμος Αθηναίων μέσω της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής (ΕΑΤΑ) υλοποιεί την πρωτοβουλία **co-Athens, ενώνοντας δυνάμεις με Αθηναίους πολίτες και πρόσφυγες προς όφελος της πόλης**. Ενδεικτικά, η **ομάδα Foodies** καλεί ντόπιους και πρόσφυγες να μαγειρέψουν live μέσω zoom διάσημα πιάτα της Συριακής & Μεσανατολικής κουζίνας με υλικά που ταχυδρομεί στους συμμετέχοντες (📧: <https://bit.ly/2K779je>), το **Sabar Bar** αναζητά ιστορίες από τη γειτονιά των Εξαρχείων και προσκαλεί πρόσφυγες και κατοίκους κάθε Δευτέρα βράδυ σε διαδικτυακά εργαστήρια προφορικής ιστορίας, το **Athens Niroot Community** ετοιμάζει μαζί με πρόσφυγες μια διαδικτυακή κοινότητα γύρω από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Επίσης στο πλαίσιο του **Curing the Limbo**, διοργανώνονται δράσεις **εργασιακής συμβουλευτικής, σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης και εργαστήρια δεξιοτήτων** σε διαφορετικούς επαγγελματικούς τομείς με στόχο την ενδυνάμωση των προσφύγων.

Ευαισθητοποίηση & Συμμετοχή

Το **Κέντρο Ένταξης Μεταναστών** του Δήμου Αθηναίων δημιούργησε για τις γιορτές δύο ηλεκτρονικά 'κουτιά' με ευχές και **η ανταπόκριση ήταν μεγάλη**. Στο ένα κουτί συγκεντρώθηκαν ευχές των Αθηναίων προς τους πρόσφυγες και μετανάστες που ζουν στην Αθήνα και στο άλλο οι πρόσφυγες και μετανάστες έστειλαν τις δικές τους ευχές προς το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό COVID-19.

Το κουτί για τους πρόσφυγες παραδόθηκε στα παιδιά της Ανοιχτής Δομής Φιλοξενίας αιτούντων άσυλο στον Ελαιώνα του Δήμου Αθηναίων, ενώ οι κάρτες από τους μετανάστες και τους πρόσφυγες παραδόθηκαν στα Δημοτικά Ιατρεία Δήμου Αθηναίων.

Ο Αντιδήμαρχος Υγείας και Παιδείας Δήμου Αθηναίων, κος Μανόλης Καλαμπόκας, και η Εντεταλμένη Δημοτική Σύμβουλος, κα Μελίνα Δασκαλάκη, παραλαμβάνουν ευχές από πρόσφυγες και μετανάστες προς το νοσηλευτικό προσωπικό των Δημοτικών Ιατρείων.

Ευαισθητοποίηση & Συμμετοχή

Τα προσφυγόπουλα που φιλοξενούνται στη δομή Νεφέλη 1 του Κοινωνικού ΕΚΑΒ, με την υποστήριξη του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών, [προετοίμασαν τον χώρο που ζουν](#) για τις γιορτές των Χριστουγέννων και υποδέχθηκαν το 2021 με ευχές για μια καλύτερη και δημιουργικότερη χρονιά για όλο τον κόσμο!

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
Με τη δύναμη της μαγειρικής

Ευαισθητοποίηση & Συμμετοχή

Οι γιορτές είναι μια περίοδος του χρόνου γεμάτη με αγάπη, αλληλεγγύη και... μαγειρική! Φέτος, οι συνθήκες δεν επέτρεψαν να μαζευτούμε πολλοί και να γιορτάσουμε όπως συνηθίζαμε, όμως αυτό δεν αποτέλεσε εμπόδιο για τους ωφελούμενους του προγράμματος ESTIA στην Κρήτη, να μας παρουσιάσουν **εορταστικές συνταγές από τις χώρες καταγωγής τους**.

Το φαγητό μας ενώνει σ' ένα τραπέζι. Και η συνταγή ενός φαγητού «κουβαλά» μαζί της, εκτός από γεύσεις, πολιτισμούς και λειτουργεί ως έκφραση της πολιτιστικής ταυτότητας ενός λαού, μιας χώρας. Με αυτά τα δεδομένα και καθώς οι ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημίας δεν άφησαν και πολλά εορταστικά περιθώρια, η Αναπτυξιακή Ηρακλείου με την παραγωγή μιας σειράς σύντομων βίντεο μας κάνει διαδικτυακά το... τραπέζι και μας παρουσιάζει συνταγές του κόσμου από ωφελούμενους του προγράμματος ESTIA στην Κρήτη. 📺: <https://www.youtube.com/channel/UCIgfSpsHAA0BdsGZr7k-Er7g>.

Ενημέρωση & Ενδυνάμωση

Το πρόγραμμα υποδοχής – φιλοξενίας αιτούντων άσυλο ESTIA II, με το διακριτικό τίτλο REACT (Refugee Assistance Collaboration Thessaloniki)*, προσαρμόσε κατά την περίοδο της πανδημίας τον τρόπο λειτουργίας του στις νέες συνθήκες κατά τρόπο που να συμβάλλει στην αποτροπή διασποράς της λοίμωξης COVID-19, στην προστασία του γενικού πληθυσμού αλλά και στη συνέχιση της ζωής των ανθρώπων με όσο το δυνατόν πιο ομαλό τρόπο.

Ιδιαίτερη μέριμνα δόθηκε στη συνεχή ενημέρωση των ωφελουμένων για τα ισχύοντα κάθε φορά μέτρα αλλά και στην υποστήριξη των μικρών μαθητών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Επίσης, [έγινε διανομή σχολικών σακιδίων και ειδών](#) στους ανήλικους ωφελούμενους του Προγράμματος ενώ μια σειρά παιδαγωγικών δράσεων πραγματοποιήθηκαν σε υπαίθριους χώρους όταν αυτό επιτρεπόταν. Ακόμα, οι γονείς ενημερώθηκαν και εξοικειώθηκαν με τη χρήση του ZOOM και του Google Classroom ενώ δημιουργήθηκαν και δύο ενημερωτικά βίντεο.

Τέλος, οι ωφελούμενοι του προγράμματος [κατασκεύασαν και προσέφεραν μάσκες](#) σε όλους τους μαθητές του Προγράμματος αλλά και σε διάφορους φορείς της κοινωνίας των πολιτών στη Θεσσαλονίκη.

* Το REACT υλοποιείται από εταιρικό σχήμα με συντονιστή εταίρο το Δ. Θεσσαλονίκης και λοιπούς εταίρους το Δ. Νεάπολης – Συκεών, το Δ. Καλαμαριάς, την Αναπτυξιακή Εταιρεία ΟΤΑ Ανατολικής Θεσσαλονίκης ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ Α.Ε., την ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων, την PRAKSIS – Προγράμματα Ανάπτυξης Κοινωνικής Στήριξης και Ιατρικής Συνεργασίας, τη Χριστιανική Αδελφότητα Νέων Θεσσαλονίκης (Χ.Α.Ν.Θ.) και την Αναπτυξιακή Μειζονος Αστικής Θεσσαλονίκης, Αναπτυξιακή Α.Ε..

Πρόσβαση στην απασχόληση

Πιλοτικό **σεμινάριο με θέμα την επιχειρηματικότητα για πρόσφυγες** με στόχο την επαγγελματική αλλά και κοινωνική τους ένταξη, πραγματοποίησε ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών με πρωτοβουλία του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης, Εργασίας και Ισότητας του Δήμου, σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, στο πλαίσιο του Προγράμματος Admin4all. Στο σεμινάριο, το οποίο θα επαναληφθεί και για περισσότερους ενδιαφερόμενους, συμμετείχε ομάδα αραβόφωνων προσφύγων από τη Συρία, που φιλοξενούνται μέσω του προγράμματος REACT στα διαμερίσματα του Δήμου Νεάπολης-Συκεών. Πρόκειται για νέους ανθρώπους που έχουν ήδη πάρει άσυλο και προβλέπεται να μείνουν στη χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό χρειάζεται να ενημερωθούν για όλες τις δυνατότητες επαγγελματικής ένταξης που μπορούν να έχουν.

«Στόχος μας είναι να δώσουμε εφόδια στους συμμετέχοντες να αποκατασταθούν επαγγελματικά και να ενσωματωθούν κοινωνικά, καθώς η επαγγελματική ένταξη αποτελεί σημαντικό κλειδί και βασική προϋπόθεση για την κοινωνική» - **Μάρω Βασσάρα**, Προϊσταμένη του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας

Θεσμική συμμετοχή

Τα Ιωάννινα δηλώνουν έμπρακτα τη δέσμευσή τους για μια συμπεριληπτική πόλη από το τοπικό μέχρι και το διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο της συνέχισης των δράσεων αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας, οι ωφελούμενοι του προγράμματος ESTIA που φιλοξενούνται στη Δομή της Αγίας Ελένης με την υποστήριξη της INTERSOS Hellas και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, προχώρησαν σε μια ιδιαίτερης σημασίας κίνηση αλληλεγγύης, **δωρίζοντας 565 υφασμάτινες μάσκες στον Δήμο Ιωαννιτών** ώστε να τις διαθέσει σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες μέσω του Κοινωνικού Παντοπωλείου. Η παράδοση έγινε στον χώρο του Δημαρχείου με παρόντες τον Δήμαρχο και τον Πρόεδρο του Οργανισμού Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Προσχολικής Αγωγής.

Ο Δήμαρχος Ιωαννιτών στην παράδοση των μασκών που προσέφεραν πρόσφυγες στο Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου.

Σε μια προσπάθεια ενίσχυσης του θεσμικού διαλόγου για το ζήτημα της ένταξης, με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων (ΣΕΜΠ) του Δήμου Ιωαννιτών και σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες (ΥΑ), τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ) στο πλαίσιο του ενταξιακού προγράμματος HELIOS και το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων, **υλοποιήθηκε ανοιχτή εκδήλωση υπό την αιγίδα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με θέμα «Κοινωνική Ένταξη Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας και Μεταναστών: Προκλήσεις και Προοπτικές στην Ελλάδα».** Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι του Δήμου, του Υπουργείου καθώς και μεταναστευτικών και προσφυγικών κοινοτήτων. Την ίδια περίοδο, διοργανώθηκε από τον ΔΟΜ στο πλαίσιο του HELIOS, σε συνεργασία με την ΥΑ και με την υποστήριξη του Δήμου Ιωαννιτών, **τριήμερο φεστιβάλ κινηματογραφικών προβολών** με θέμα τη μετανάστευση.

Ακόμα, τον Δεκέμβριο, ο Δήμος Ιωαννιτών επιδιώκοντας να ευαισθητοποιήσει και να ενημερώσει όλες τις δημοτικές παρατάξεις σε σχέση με το μεταναστευτικό, διοργάνωσε **διαδικτυακή συνάντηση με τη συμμετοχή τόσο Δημοτικών Συμβούλων – μελών του ΣΕΜΠ όσο και με επικεφαλής των παρατάξεων που δεν εκπροσωπούνται στο ΣΕΜΠ.**

Ενεργός και εκτός συνόρων, ο Δήμος συμμετέχει στη **διακυβερνητική ομάδα εργασίας για τη διαπολιτισμική ένταξη (GT-ADI-INT)** που συγκροτήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ) στο πλαίσιο της Συντονιστικής Επιτροπής για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τη διαφορετικότητα και την ένταξη (CDADI). Επίσης, υπέγραψε **κοινή διακήρυξη Διαπολιτισμικής Διδυμοποίησης με τον Δήμο Λεμεσού**, που θέτει τις βάσεις για την ανταλλαγή πρακτικών και την ανάπτυξη νέων δράσεων και στον τομέα της ενσωμάτωσης των μεταναστευτικών ομάδων.